

УМУНЛУБАТ ӨЙДӨБҮЛҮ ХААЛЛАРДА

Билэрийг курдун, булун, пройсунуугар
кайерүүлүбүттэртэн ким да хоргуяан
өлбөтөрү. Булунтан дайдула тоңугуу 194
сыллаахха көгүдүмүктө Иле 5 жыл уста-
та малдан, буурцага түбөхөн 280-ча киши
өлбүт. Онгон 2 жыл ийгэр Казайыгэ 1284
киши, Эдылзэнгэ 500-чэс киши (өссө ити-
лэр ситгэгэ суох аарыһанан) өлбүттэрэ.
Көрсүһүбүтүгэр куһуурдэр сылаас чэий-
ни, хоту дайду аһылан күтүдүлэн агаар
дыһар. Бийиги тийиэхэниг иннин.
Куһуургэ 3 күн куустээх тыал түспүт, бу
бүтүн эрэ, эһили кэлэриниңар чуумпурда-
дизан уөртүлэр. Маныа көйөрүлүлүү сайыа
өлбүт дьомоңтар барахсантар көмөһө сит-
тар буолуохтаахтар дьһан, көһө 12 чааси
теппоходуруттар киһрөө, дайдурут дьһа-
айаннаатыгыт.

тан хайртсыгаа түстүлөр. Көһөрүллүү кыптыт-лаара Марин Петровна Тоскун тикипти сахалыы оңуордаах дыхта сайынны таҕаһын ордук дыхталлар саппи, мээсирэ көрдүлэр. Бахсы нөһиили ветеринарнын сайынни председател Александра Николаевна Шеломова сахалыы оңурунан оңурунан кызгатыллабыт туерт суол дьабалалара, көһөрүллүү кыптыт-лаара Атафия Афанасиевна Филипова сахалыы оңуулваах суумалара чапшараахтара, онгон да атын сахалыы олохторутара дьон биһирэбилли иччиле. Кыайлы 85 сыдыгар анааллах стедд Көһөрүллүү музейын буклеттары көһөрүллүүүз анаан тахсыбыт ювизилэр ботрийдигез напта анаммыт буклеттар каахсаннар.

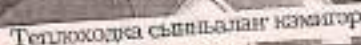
Көһөрүлдүү кыгтылаалара А.Д.Аммосов: - Дээ, кырдыга, үйө-саас тухары ум-куллубет дьоһуннаахай аян буолла. Бу бэйэ-ааххас бастын теллохторо кэсэспиттэ-рө үчүтэини! Улууспут баһылыга Семен Илларионович Яковлев улуустар салал-таларын кытта эрдэттэн кэсэстэннээр өтө юостор. Сир айыы олус таражыааххос-тих көрүстүлэр. Көһөрүлдүү кыгтылаа-ахтара, сорохторго төһө да тохтооботор-бут, олорбут, эрайи-жууу көрбүт, дьоммут көмүс угуохтара хаалбыт сирдэрбети-нэр ыраактан да буоллар төбөбүтүн хансуан-аастахпыт, санаабытын чэпчэттэхпит. Хама да тийдэрбэт, айыларабыт, халла-аммыт наһыйан, сылаас салгынынан уугуттан көрсүбүтэ дыныт. Олохтохтор бүгүн эрэ сылайыттан этэллэр. Ийини-нээн күүнүгү

Клэзэ 8 чыгастан концерт көрдөрдүбүз. Барыбыз кыттылаах бөртөөкөй концерт буолла. Көһөрүллүү кыттылаах, 75 саастан ахсаа Егор Шкоков тиксикаан соһут. Арыылаахтан сындыар Иван Попов Иаа Федотов баянга доһуһолуан хас дьыраны көрөөччүлэр көрдүүлэринин тилордо. Балар иһээн 70 саагарын лалт аастыт дьон. Атын кыһаларга СР народнай артыыската Марина Попова - Эдмин Марьяна кырдыллы кыйдаан сындырын дьохун куолаһынан итэртэт. Көһөрүллүү кыттылаах, СР үтүһээ артыыһа Роман Илюхин Березкин юһин доһулар ыраа куолаһын дьохуна иһитибит. Хатылаах күтүөттэрэ Дмитрий Иванов Христофор Максимов ыраалары толоруута, сахалыы тойуустара, оһуохай угулсаабыты да үһүгүннэр, мөлтөөбүт да чабыттылаа эһит.

Калин илхи күн устата дубаюа, байрыса, хаамьсага, хабьль-юа злбох килх илтгымлаах күрөхстани тариллини. Күрөхстанини республика билимилээ спортсмена, баяр дойдумаахтыг Никола Захаров тарилл.

Кэбээйи баһылта С.И. Терехов көһөрүлүүнү үйөтүтүгө Сиптэрг, Кэбэ-
айыга, Мукугута, Сангарга өйдүбүзүк
тааматынчыктар тугуллубустарын, сал-
тыт бу үлө салдынахтарын билгизип-
нэрда Кэбээйи улууһун кырдыастарын
сэбиэтин председателин, социальный ха-
ралта салаааччытын этиһарын иһитти-
бит. Вэбээйи улуусугу саламтата, депу-
таһыт, Кэбээйи улууһун саламтата ана-
ан-минен кэти көрсүбүтүртүттэн ула-
ханчык астынан, махтанан, улаханнык
сэргэхсиптэн, өрө көтөрүлгөн таргыһыт.

Минь хангайга биэрээ түстүг боир дойдугаарым Николай Николаевич Местников оро сыйдан Кэбээгээ өнөрүлдүбүт. Агата Николай Местников аатырбыл-сурарыбыз булуг өбөт. Көөк, Кэбээни эрэ оройуонугар

Бур-
дук кытайан тизмилбөтөгүнөн кини
баһыгар ыйга 3 кыла бөриллэхтээх этэ
да, кэллн ол даваны улампир эрэ дьонго
бөриллэр буолбута. Биири тохтообут
сирбигиттэн Таас Түмүс ыраах туваран
көстөр. Утары былыргы саһыл фермата
турбут "Кыччым" дигэн аһата көстөр. Тох-
туурбутун кытта икки мотуорка дьону
толору тизинэн тийиэн кэллилэр. Онон
теппаходтан сүөксэрбигиттар улуускут
баһылыга Семен Илларионович Яковлев,
депутатыт Альбина Иннокентьевна По-
исеева, Кэбээйи улууһун баһылыга Семен
Иннокентьевич Терехов, Кэбээйи дьаһал-
татын эппиэттээх үлэнигэрэ кэлбиттэрэ
сүргэбитин улаханнык көтөхтэ. Бу
көнөрүлүү кыттыылаахтарыгар уонна
ветераннарга салалталарыт суолта биз-
рэллэрин туһунан буоларын туһунан
устан иһэччилэр хас да күн үөрө-көтө
көксөтүбүт.

[illegible]

биллэрин ааһан, республика "Бочуогун дуоскатыгар" тахсыбыт булчут буоларын туһунан "Чурапчы алдьархайа" кинигэ 63-с страницатыгар эвизини суруллубут. Уотта Николай Николаевич кэриэс панын артыт субуйаангы саатын (Кэбээйигэ илүү сүлдьүбүт саата) илүү сүлдьүбүт музейга бөлөхтүөх буолан улаханньык уерта Манча даратан эттэххэ, эбээ Кэбээйигэ сүлдьүбүт дьонун икстэнэр ээссыһыта баарыт уонча сылы быһа көрлөтүм, билгини да санааттым "Кэриэс малбыт", - дэһэр этэ. Биллэт, дэ, хайһар?

УДУУ КИЊИБИТ-
СУОРУН СУОТТУТУГАР

Сууттута малан бизэркэ түстүбүт. Бийнэхэ ылыгыг икээт ПАЗ, бир микро-автобустара Востэхэхэ калан туралларын истан үер-көлө түстүбүт. Салайаачыларбыг сибээстэни Сууттута ылырдылар Таһарыстын тикен музейытыгар тартыстыг. Сууттута музейын күн агара кэрибиз көрдүбүт. Бары билэргиттени, бөөр-иөөр тылзын этиэхэс Саха ылаа оморорун курдук, баладан дыгэр туттар тэрэһирэ барыта бөөр. Үс курдаах Морол ураһа эмиз ылаа оморорун курдук оҥоһуллубут. Манна ылаа ытар оронго халпахчылыны оҥоһуулаах. Халпахчы орон эркинэ туос. Туоска хоронканын тиллэн орнааһар тигилингитэр. Аана аһылларгар кытыгылар турар сибээтэр харабыллыр эбигтэр. Кыас оронун (халпахчытын) бир өттүтэр икээт, икөө өттүкээр оронго араа сыталлар эбит. Нуучалар устан кэлбит суднолара, Золотерскайга тутуллубут танара дылэтин күсүлэтынан оҥоһуллубут танара дыгэр эжкурсия кытылылаахтарын итэрэһиргитилэр. Тымал мизлөгсөтин оҥоһуута барытыны сөхтөрдү Атын тутуулары кэрибиз кэлиитин автобустарбыгар тартыстыг. Көһөрүлүү кытылылаахтарыттан Чурапчы - Олукко Остуолбалара - Эдигээн - Күһүүр - Кэбээи - Сууттута - Чурапчы маршрутун аһатан түүх өйдөбүт ылыгытарын ылаа тастыг.

ПНСкрийан сангазатын этэр: - Бэртэ-хэй сырыны буулга. Астынын, сыныны-ным, сэрэхсийндрм. Кеһеруллүүгэ сыллы-быт сирдирбитин кэсөн, үрүмкү кэмнэр-

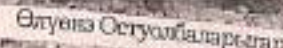
күүтээх таял, арлах түспүтүн кэспиилэр. Бу сүрдэрэх көмүс унуохтара хараллыбыт 2000 кэрингэ бири дойдулаахтарбыт дойдубут дьонно ытык буюрбутун сүтэн, көтөрүн иһэллэр дигэн көмүөлнөөр быһыллыах, - дигэ.

Беларусын айлын 1 кунугэр тагталлаах Чурагчыбытыгар кээһэ 6 чааска үөрэн-
күтэн элбэг, нойнлизктэринэн тарды-
быт Чахчы талбыт курдук айан буюлла.

СЫННАЛАНАРЫ ТЭРИЙИ

Аймагын хамтгэр сэтгэлалын төрөл-
нийг улахан бэлрөгө ууруллубутун бэл-
этиххэ нэвдэ. Үксүн теплохондэ сүшдэ-
бэлт бугламмыг, дьаһаллар барьта тепло-
хонд илгэр буглуулар. Күн айны сахалы
күннэлэри нүрдүбүт, араас нэгэрнэлнэл
дьяһаллар тигэтин бэлснэсэ ыгтылын-
нылар. Атырдэх айын 28 күнүн бигнэхэ
аматылар. Охон "Чурагчы күн" дьяһалы
ыгтылылар.

Серсээрда 10 частан нэгс сааланы толору быыстатка тардылгана. Ареас дыкты орохук малга баар эбит. Көһөрүлүү кытлымаара Мария Лукинана Старостина, Мылабгайы олохтоор, норуот маастара Анатолий Сергеевич Кузьмин орохуктара олус сиздирейдэр. Анатолий Сергеевич икки алтан сылаба-артан оторбут дыахтар сахалык кизир-лин толору комплексын көрөн олус сөхтүбүт, астынныбыт. Мирнэйтэн сыды-ар эбэнки дыахталлара уларса сытпанын

малта. Соннуу-
га тутуулар хаамаскаларын, дуобетта
рын, хаартыгын байла сүлбү-мөтүн ил
дэ жибит. Кыш-ылмактар наарадала
ры тутуулар.

Кыяналары табынан арнас лекциялары, ийгилиги, байыбы саасыгылар да үрөззэх оопууларга кытыныгы. Манна Надежда Заболотная багылыр-көһүлүүр орулу мгла. Кор-нар ортогулар кыялыны умуулуугу, күн уһууну бигеке да халыгы.

Түмүүжэ бу үзүүдүбүт айыммыты
тэрийбиг улууспут салалтатыңар бэрийбиг
аатыттан илтиг махталытын тиздэбиг
Чурагчы историяныңар оспот бааһынан
булбут хоту көһөрүлүү туһунан улуу
хаа бирдин олохтоор билээхтөөх
Көһөрүлүү улуустарынан сылдыбыл
делелитин кыттылыахтара алдырхай бу
олбут сүрдэрин сорохтор хаттаан, сорох
тор бастагытарын илэ характарынан
көрөн, дөһөгө-сөрлө көксир эбелгис
тээхтэ. Апы биһиги Чурагчыбылыңар ил
дээн эгэрдэһэлэң, алдырхай ааһааба
тың туһуңар бары бөрү ички курдук ту
туһан сылдыһаңар, үүрүгэ-сайдарга ба
ры кууһуңун ууруһун.

Дмитрий ЧЕЧЕБУТОВ
Художник

